

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
ЦЕНТЪР ЗА МАГИСТЪРСКО ОБУЧЕНИЕ
КАТЕДРА „СТОКОЗНАНИЕ“

Приета от ФС (протокол № 9/23.04.2020 г.)

Приета от КС (протокол № 10/18.02.2020 г.)

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц. д-р Денка Златева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: **“СТАНДАРТИЗАЦИЯ, МЕТРОЛОГИЯ И
КВАЛИМЕТРИЯ ”;**

ЗА СПЕЦ: **„Качество и експертиза на стоките“; ОКС „магистър“**

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: **5 – СНУ; 6 – ДНДО; СЕМЕСТЪР: 9 – СНУ, 11 - ДНДО;**

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: **150 ч.; в т.ч. аудиторна 60 ч.**

КРЕДИТИ: **5**

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО(часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
Т. ч.		
• ЛЕКЦИИ	30	2
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	90	-

Изготвили програмата:

1.
(доц. д-р Теменуга Стойкова)

2.
(ас. Величка Маринова)

Ръководител катедра:
„Стокознание“

.....
(доц. д-р Събка Пашова)

I. АНОТАЦИЯ

Курсът на дисциплината има за цел да запознае студентите с основните въпроси на науката и практиката в областта на стандартизацията, метрологията и квалиметрията.

Студентите получават знания за международната, регионалната, националната и фирмена стандартизация, за функциите, принципите, формите и методите на стандартизацията, за основните категории и видове стандарти, техният статут и приложение при създаването, контрола и управлението на качеството на стоките. В областта на метрологията студентите се запознават с въпросите за същността на метрологичната дейност, точността на измерванията и системите на единиците на измерване, за особеностите на законодателната и приложна метрология.

Чрез практически занятия студентите придобиват умения за: установяване категориите и вида на стандартизационните документи и използването им като важен информационен източник за идентификация, установяване и управление на качеството на стоките; приложение основните методи на стандартизацията за създаване на ефективно производство и оптимално качество на стоките; метрологично осигуряване на производствената и търговската дейност на фирмите; количествен контрол на точността на измерванията; квалиметрична оценка на иновациите на асортимента и качеството на стоките на конкурентни пазари.

Придобитите знания и умения ще дадат възможност за организиране на ефективна фирмена дейност, за преодоляване на техническите пречки в международния обмен на стоките, за постигане на конкурентоспособност.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
Тема 1. Същност на стандартизацията		2	4	
1.1.	Същност и съдържание на стандартизацията. Обект, област и равнище на стандартизацията.			
1.2.	Основни функции, принципи и задачи.			
1.3.	Историческо развитие на стандартизацията.			
1.4.	Правни основи на стандартизацията.			
Тема 2. Международна, регионална и чуждестранна стандартизация.		2	4	
2.1.	Международна стандартизация. Международна организация по стандартизация (ISO). Международна електротехническа комисиция (IEC).			
2.2.	Регионална стандартизация. Регионални и европейски органи-			

	зации по стандартизация (CEN,CENELEC,EOK, EOKK, IKE, FAO).			
2.3.	Международни и регионални организации по метрология.			
2.4.	Стандартизация в чужди страни.			
Тема 3. Национална стандартизация		2	2	
3.1.	Органи по стандартизация в България. Основни задачи на държавния орган по стандартизация.			
3.2.	Технически комитети - функции, задачи, видове.			
3.3	Фирмена стандартизация - обект, органи, функции, организация.			
Тема 4. Изработване и оформяне на стандартите.		1	4	
4.1	Ред за изработване и утвърждаване на Българските държавни стандарти. Правила за оформяне на БДС.			
4.2.	Въвеждане на европейските и международни стандарти в БДС.			
4.3.	Категории и видове стандарти – същност, класификация.			
Тема 5. Форми на стандартизацията.		1		
5.1.	Комплексна стандартизация. Обект, елементи на системата за комплексна стандартизация. Основни принципи.			
5.2.	Изпреварваща и перспективна стандартизация. Същност и характерни признаци.			
Тема 6. Методически основи на стандартизацията.		4	4	
6.1.	Система от предпочитани числа. Редици от предпочитани числа.			
6.2.	Математичен метод на Ренар - основни свойства и приложение. Параметричен ред - същност, градация, диапазон и приложение на параметричния ред.			
6.3.	Основни методи на стандартизацията. Унификация - същност, видове, показатели за равнище на унификация.			
6.4.	Взаимозаменяемост и агрегиране - същност, значение, приложение. Типизация и симплификация.			
Тема 7. Стандартизация на качеството на стоките.		6	4	
7.1.	Стандартизация на показателите на качеството на продукцията. Показатели за технологичност - същност и характеристика.			
7.2.	Стандартизация на естетичните показатели на качеството. Характеристика на естетическите показатели за информационна изразителност на формата, рационалност на формата, съвършенство за производственото изпълнение и стоков вид.			
7.4.	Стандартизация на ергономичните показатели. Същност и значение за оценка на качеството. Характеристика на ергономичните показатели.			
7.5.	Стандартизация на надеждността на продукцията - същност и показатели. Ремонтпригодност и съхраняемост на изделията. Дълготрайност на изделията. Гаранционен срок - същност и видове.			
Тема 8. Стандартизация на процеса на управление и осигуряване качеството на продукцията		2	2	
8.1.	Международни стандарти за системи за управление на качеството и безопасността на продукцията.			
8.2.	Стандартизация и кодиране на информацията за стоките и опаковките.			
8.3.	Стандарти за управление на околната среда. Стандарти в областта на сертификацията.			
Тема 9. Основи на метрологията		4	2	
9.1.	Метрология - същност, задачи, основни понятия. Основни за-			

	дачи на теоретичната и приложната метрология.			
9.2.	Законодателна метрология. Държавна система за осигуряване единство на измерванията. Метрологична служба на България. Държавен метрологичен надзор.			
9.3.	Метрологично осигуряване. Правна уредба на метрологичното осигуряване. Международно сътрудничество в областта на метрологията.			
Тема 10. Метрология на стоките и услугите.		2	2	
10.1.	Основни понятия. Физична величина и единица за физични величини. Система от физични величини и техните единици. Измерване и видове измервания. Международна система (СИ).			
10.2.	Средство за измерване – видове. Еталони – класификация. Точност на измерванията и видове грешки при измерванията. Неопределеност на резултата от измерването.			
10.3.	Калибровка и проверка на средствата за измерване.			
Тема 11. Основи на квалиметрията		4	2	
11.1.	Същност на квалиметрията - определение, същност, развитие. Области на приложение.			
11.2.	Основни задачи и принципи на квалиметрията.			
11.3.	Обща комплексна оценка на качеството на продукцията - същност, цел и предпоставки. Алгоритъм за обща оценка на качеството. Приложение на квалиметричните оценки.			
Общо:		30	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

№ по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой в сем.	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Казуси	2	8
1.2.	Контролни задачи	1	7
1.3.	Курсова работа	1	15
Общо за семестриален контрол:		4	30
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Текуща оценка	1	60
Общо за сесиен контрол:		1	60
Общо за всички форми на контрол:		5	90

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Стойкова Т., Стандартизация, метрология, квалиметрия. Варна : Унив. изд. Наука и икономика, 2020 (под печат).
2. Сирашки Г. Стандартизация, сертификация и метрология : Избрани лекции, Акад. изд. Ценов - Свищов, 2012.
3. Сергеев А.Г. Метрология: история, современность, перспективы, М.: Логос, 2011.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Братованова П. Основи на стандартизацията, квалиметрията и управление на качеството. Изд. На ИУ- Варна, 1988.
2. Деминг У. Е. Новата икономика за индустрията, държавния сектор и образованието. София : Инвестпрес АД, 2014.
3. Ефанова, Ирина. Новые рамки европейской стандартизации / Ирина Ефанова. // Стандарты и качество, 2014, N 9 (927), с. 60 - 63.
4. Златева, Д., Т. Стойкова. Стокознание. Варна: Наука и икономика, ИУ – Варна, 2014.
5. Ляшко А.А., Ходькин А.П., Волошко Н.И. Товароведение, экспертиза и стандартизация, Издательский дом "Дашков и К", 2013.
6. Михайлов, Михаил. Международните стандарти - основа за изграждане на интегрирана система по качество , Годишник. Колеж по икономика и администрация, 2012, с. 107 - 114.
7. Станимирова, М. Р. Управление на качеството, Варна : Унив. изд. Наука и икономика, 2015.
8. Стойкова Т. Стандартизация и качество на потребителските стоки, XI научна конференция с международно участие "Качество и безопасност на стоките", Варна 14-16.X.2010, Изд. Наука и икономика", ИУ - Варна, 2010.
9. Стефанов, Нако. Япония - икономика, технологии, иновации и управление. София : Изток-Запад, 2012 .
10. Seear, David John. ISO 9001 : 2015 back to the Future : A Review of the New ISO Annex SL Structure for Certification Standards using the Draft ISO 9001 : 2015 to explain the Changes. Bloomington : Author-House, 2014.